

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

138. An Sacerdos cæcus possit validè celebrare? Et aduertitur cæcumm
qui sine Pontificia diepensatione consecraret, grauter peccatutum. Et an
possit cum illo fiere talis dispensatio? Ex part. 5. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

rota ubi necessitate urgente celebratur, & ipsa platea nauigij potest mundari, & ornari, odotiferisque rebus deijci faetorpicis, vel alius quilibet malus odor. Et quod hac in re præcipuum est, erigi potest Altare, quod ornatur ferreis ornamentis, mappisque mundissimis, ubi Altare portatile reponatur cum suis corporalibus, & vestibus non minus pretiosis, quam quæ sunt in Ecclesiis, & sacellis. Vnde patet responsio ad rationes, quæ pro contraria sententia adducuntur.

Sup. hoc in Resol. nor. præterita prope fin. ver. Et maxime. *4.* Nota tamen quod Coninck de sacram. q. 83. art. 3. dub. 1. num. 226. docet per nullum inferiorem Papa, ob quamcumque necessitatem posse alicui concedi facultatem celebrandi in nauis existente in mari, aut flumine, posse tamen hanc licentiam Papam concedere, tradit etiam Turrianus in sim. p. 2. cap. 70. dub. 1. concl. 4. Verùm Iacobus Granado ubi supra n. 6. tenet hanc licentiam posse in casu necessitatis concedere Episcopum cum cautione iam declarata, quam tamen non facile ait esse credendam, nec cuiuslibet Sacerdotis, aut nauis iudicio committenda, cum res sit magni momenti. Necessitas autem erit, ne magna multitudo in nauigiis non audiat Sacrum in diebus Festiuis, cum ad terram descendere nequeat, aut infirmitas aliquorum, qui sine viatico discederent, si non celebraretur in mari.

5. Nota etiam ex dictis; licere etiam deferre sacram Eucharistiam in nauigiis, quia id minus difficultatis habet, dummodo capacitas sit sufficiens, vt locus decens, & separatim illi designetur. Ita Iacobus Granado loc. cit. num. 7. Et omnia superius dicta in præsentii resolutione, dicta esse volo ex mente supradictorum Authorum, quibus adde nouissimè post hæc scripta visum Ioannem de Lugo de sacrament. Euchar. disp. 20. sect. 3. n. 80. adi illum, & non pigebit, etenim docet, vt semper solet, hanc pertractat questionem.

RESOL. CXXXVI.

An Sacerdos pro audienda confessione infirmi moribundi possit relinquere Missam inchoatam etiam post consecrationem? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 70.

§. 1. Ad hunc casum, qui facilliter euenire potest in villis, sic respondet Zambranus de sacram. Penitentia, cap. 4. dub. 6. n. 5. Si quis Sacerdos, quando est celebrans, petatur pro confessione alicuius penitentis in articulo mortis, si non sit alius potest Missam inchoatam etiam post consecrationem relinquere, seruante interim aliquo Eucharistiam, & secum deferat aliquam formam consecratam, & extremam vnctionem ad infirmum, & audita eius confessione, & data Eucharistia & extrema vnctione (remissis tamen Psalmis Penitentialibus ad Ecclesiam post Missam) referatur ad perficiendum Sacrum, quod si confessio fuerit ita longa, vt media hora perfici nequeat, transacta dicta media hora Sacerdos absoluat dictum moribundum, eo monito, vt post dictum Sacrum aliqua occasione eum accersat, & postea illum de nouo audiat, & absoluat. Ita Zambranus loco citato.

RESOL. CXXXVII.

An Sacerdoti non omnino cæco, si possit videre Calicem, & Hostiam, licitum sit celebrare, non obstante quod non possit legere, si memoriter sciret Missam de Requiem, vel de B. Virgine?

Et an cum supradicto Sacerdote sic celebrante assistere debeat Diaconus, vel alius Sacerdos, vt illum adiuet ad colligenda fragmenta ex Hostia supra Patenam, vel Corporale relicta?

Et an sit peccatum iusta de causa Sacrum sine libro celebrare?

Et quid, si non adsit iusta causa?

Et obiter notatur, quod in casu, quo Elector fiat cæcus, cum nihilominus cum aliis Electoribus debere admitti ad eligendum: & docetur quomodo legere debeat cæcus in prædicto casu. Ex part. 9. tract. 9. de Misc. 4. Ref. 30.

§. 1. Respondeo affirmatiuè, vt ex sapientissimo Theologo Societatis Iesv, in 3. p. 9. d. 3. art. 3. dub. 1. num. 168. ubi sic ait: Requiritur etiam liber qui litteram continet Canonem, vt communiter Doctores, ne in re tam ardua memoria hominem fallat: unde communiter docetur, eum qui audet rem diuinam sine libro facere, peccatè mortaliter: non est tamen improbabile quod censent aliqui, non esse peccatum iusta de causa sacrum sine libro celebrare, si ad hoc scandalum, & errandi periculum. Videri potest Viquez disp. 133. cap. 3. sine, qui docet, eos qui propter debilitatem visus non possunt legere, possunt tamen sufficienter Hostiam, & Calicem videre, petentibus eos celebrare, si Missam sufficienter memoriter teneant. Videri etiam potest Suarez disp. 3. sect. 2. n. 130. cl. 1. §. Quarto requirunt. Ita Præpositus, cui valde nouissimè Pellizzarium in Man. Regul. tom. 2. art. 8. cap. 2. sect. 2. sub. sect. 1. n. 130.

2. Existimo tamen cum supradicto Sacerdote sic celebrante, assistere debere Diaconum, vel alium Sacerdotem, vt illum adiuet ad colligenda fragmenta ex hostia supra Patenam, vel Corporale relicta, si forsitan dictus Sacerdos celebrans, illa non videret. Et ita Pater Cæsar del Bosco, vt docuimus, & amicissimus testatus est mihi, consultatissimo Eminentissimum Dominum meum Cardinalem de Lugo in quadam Congregatione facta ex ordine Petris Mutij Vitelleschi Generalis Societatis, in ordine ad cæcitatem Patris Vivaldi Ianuensis eiusdem Societatis.

3. Et idèd ego annis elapsis consului quendam Parochum, cuius oculis omnes litteræ duplicabantur, & idèd legere non poterat, potuisse celebrare quotidie, si memoriter sciret Missam de Requiem, iste tamen Parochus fragmenta Hostia optime videbat.

4. Notandum est hic obiter, quod in casu, quo in elector fiat cæcus, cum nihilominus cum aliis Electoribus debere admitti ad eligendum, non quidem faciendo sibi scribi nomina eorum, quos intendit eligere, iniuncto scriptori iuramento de fidelitate seruanda, vt vult Castellinus de elect. cap. 5. n. 16. Sed accendendo ad aures scrutatorum, ibique locum suffragium aperiendo, iuxta formam antiquam, de qua in cap. Quia propter, de elect. sic quippe facilius euadit periculum infidelitatis, retento etiam secreto nomine eligentis, & alioqui, ubi forma alicuius actus in totum seruari nequit, explicari debet eo meliori modo, quo potest.

RESOL. CXXXVIII.

An Sacerdos cæcus possit validè celebrare? Et aduertitur cæcus, qui sine Pontificia dispensatione consecraret, grauius peccare.

Et an possit cum illo fieri talis dispensatio? Ex part. 5. tract. 6. Ref. 17.

§. 1. Videtur negatiue respondendum, quia qui non cognoscit, ita fe habet ac si esset absens, non enim potest habere euidenciam rei presentis. Sed respondeo affirmatiue cum Ioanne Prapositione in 3. part. 9. 74. art. 2. dub. 1. n. 12. vbi sic ait. Cæcus qui ex relatione alterius nouit panem sibi esse presentem, cumque potest facile tangere, validè consecrat, etiam si non tangat, vel alio sensu actu percipiat. Aduerte tamen cæcum qui sine Pontificia dispensatione consecraret, grauitè peccaturum. Ita ille, & ante illum Coninck de Sacrament. 9. 74. art. 2. dub. 1. num. 9.

2. Non desinam tamen hic adnotare Nugnum in 3. part. 9. 74. art. 2. dub. 4. ad secundum argumentum, docere Sacerdotem cæcum validè consecrare, sed putat quod non possit fieri cum illo talis dispensatio. Sed tunc contrariam sententiam cum Prapositione, & Sotus in 4. dist. 9. 9. 1. art. 2. refert dispensatum fuisse aliquando cum Sacerdote cæco, vt celebraret, & idè Ochoagaia de Sac. 11. 1. de Euchar. 9. 6. n. 11. sic ait. Notandum est dum dicimus rem debere esse presentem secundum cognitionem, nomine cognitionis comprehendì vel notitiam oculorum, vt cum quis videt Hostiam consecrandam, vel notitiam tactus, vt cum quis non videt Hostiam, eam tamen tangit, quia est à uerbo. Propter quam rationem dixit Sotus loc. cit. se uidisse Tridenti quemdam Episcopum cæcum ex dispensatione Summi Pontificis celebrantem Sacram. Sic ille.

RESOL. CXXXIX.

An Sacerdos possit celebrare capite cooperto ex aliqua infirmitate? Et aduertitur facultatem dispensandi celebrare capite cooperto ad Summum Pontificem spectare. Ex p. 2. tract. 14. Ref. 58.

§. 1. Respondeo negatiue, si non adest licentia Episcopi, seu Prælati cum Regularibus. Ita Homobonus de exam. Eccles. part. 1. 11. 4. c. 15. 7. 145. Scorzia de sacrif. Miss. lib. 3. c. 4. n. 2. Henriquez lib. 9. cap. 26. n. 2. Fagundes de precept. Eccles. part. 1. lib. 3. c. 21. n. 3. Layman in Theol. moral. lib. 5. 11. 5. c. 6. n. 6. & notat Scorzia Gregorium XIII. vix dispensasse cum Nicæ Episcopo, vt pro infirma valetudine, publicè (excepto tamen Canone) celebraret.

2. Verum est quod notat Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 83. sect. 3. & Filiuc. tom. 1. tract. 5. cap. 5. num. 152. Syluius in 3. part. 9. 83. art. 5. in fin. Si grauis infirmitas id exigere, nec possit tamen facilè dispensatio postulari, id posse sine graui culpa. Sed Petrus de Ledesma in sum. tom. 1. de sacrament. Euch. h. 1. cap. 21. concl. 7. absolurè docet non esse peccatum mortale secluso scandalo, & contemptu celebrare cooperto capite, sine licentia Episcopi. Et in hanc sententiam inclinat Villalobos in sum. part. 1. tract. 8. dub. 29. num. 11. secluso tamen tempore Canonis. Opinio Ledesme mihi videtur probabilis. non est enim grauis materia, vt possit inducere peccatum mortale, si non adit scandalum, & contemptus. Sed post hæc scripta, facultatem dispensandi cooperto capite spectare ad Summum Pontificem, docet Gauantus in comment. ad Rubric. Missal. tom. 1. part. 2. tit. 2. lit. F. & ita declarasse Sacram Cardin. Congregationem super negotia Episcoporum die 2. Ianuar. 1590. & Sacram Rituum Congregationem die 31. Iulij 1626. affirmat.

RESOL. CXL.

De quibusdam defectibus corporis in ordine ad celebrandum Missam, & quidam Sacerdos Missam celebrando non potest quando se signat signo Crucis manu tangere frontem, neque sumere Eucharistiam manu dextera, sed tantum sinistra; queritur, an isti defectus inducant irregularitatem, vt absque dispensatione celebrare non possit?

Et docetur, quod Rubrica Missalis non omnes sunt preceptiue, sed aliqua sunt directiua tantum: & explanatur quales obligent ad mortale, & quales verò non. Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 51.

§. 1. Vidam Sacerdos Missam celebrando, non potest quando se signat signo Crucis manu tangere frontem, neque sumere Eucharistiam manu dextera, sed tantum sinistra. Queritur, an isti defectus inducant irregularitatem, vt absque dispensatione Pontificia celebrare minimè possit? Et more meo breuiter, & resolutoriè deueniendo ad punctum difficultatis negatiue respondeo; quia tunc ex defectu corporis inducitur irregularitas, quando (vt ait Magister Comejo in 3. part. D. Thoma, tom. 2. tract. 51. disp. 12. 9. 2.) talis defectus facit omnino hominem inhabilem ad celebrandum, vel quod non possit celebrare sine notabili deformitate, aut horrore. Et hoc habetur in cap. Exposuisti. & cap. Presbyterum, de corpore vitiat, & communiter tenent Doctores, vt Gibalinus de Irregul. cap. 3. part. 2. quest. 2. num. 2. Valens in Paratilis ad ius Can. lib. 1. tit. 20. n. 2. Tolentus lib. 1. cap. 63. n. 3. Sayrus de Consil. 6. cap. 7. Suar. disp. 57. sect. 2. n. 15. Castrus Palaus tom. 6. disp. 51. punct. 11. num. 3. Prapositione in 3. part. D. Thom. 9. 5. de de irregularit. dub. 14. n. 113. Layman lib. 1. tract. 5. p. 5. cap. 7. num. 5. & 6. Sotus in 4. dist. 25. quest. 3. artic. 3. Henricus Eusembaum in medulla Theolog. moral. lib. 3. cap. 9. dub. 5. Ioannes Nviger in supplement. 3. part. D. Thoma quest. 27. dub. 9. num. 37. Mercerus etiam in supplement. ad 3. part. quest. 74. dub. 13. num. 48. Gestaldus in Theolog. moral. tom. 2. tract. 25. cap. 2. num. 2. Reginaldus tom. 2. lib. 30. num. 46. Lessius in 3. D. Thoma cap. 7. de irregularit. dub. 1. num. 53. & seqq. Antonius Blondo de Censuris part. 2. artic. 15. num. 3. Molina de iust. tract. 3. disp. 70. n. 2. Henriquez lib. 14. cap. 8. Auila de Censur. part. 3. disp. 3. dub. 1. Ioannes de la Cruz in direct. part. 2. de irreg. ex defectu corporis, conclus. 2. Filiucius, Coninck vbi infra, & alij penes ipsos.

Quævis mihi nimè plenè sup. hoc lege tamen, & non pigebit, in tom. 3. tr. 1. doctrinam Ref. 102.

1. Sed in nostro casu ex defectibus superius dictis Dominus Consulens non redditur inhabilis ad celebrandum, ne celebrando cum dictis defectibus, celebrat cum notabili deformitate, & horrore. Ergo non est irregularis. Probat minor, nam quæso quis diceret, horrorem, & deformitatem notabilem apparere, quando Dominus Consulens dicendo Missam, & signando se signo Crucis non tangeret frontem, & sumendo Sacram Hostiam, illam sumeret cum manu sinistra, & non dextera: ergo quidem talem deformitatem, & horrorem in his non agnosco. Deinde hæc omnia difficulter circumstantes obseruabunt, & si obseruarent, notabilem deformitatem, & horrorem non inducerent, vt dixi: ergo nullam irregularitatem inducunt.

3. Confirmatur nostra opinio, nam si sumere Sacram Hostiam cum manu sinistra esset res indecens, & quod deformitatem induceret, vtique Sacerdotes inelytæ Religionis Dominicane non sumerent